„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.

За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 нов. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 нов. сваки пут.
За „Приповести“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ.“

Уредништво и администрација „Заставе“ налазе се у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 9. У НОВОМ САДУ У НЕДЕЉУ 17. ЈАНУАРА 1899. ГОДИНА XXXIV.

II. н. члановима конференције саборских посланика.

Данас 12. (24.) јануара т. г. достављена односно повраћена ми је путем овоградског поглаварства на Његово Величанство управљена молбеница саборских посланика са отписом кр. угарског министра-председника од 14. јануара т. г. бр. 397 у оверовљеном препису, који у српском преводу овако гласи:

Препис

„Угарски краљевски министар-председник. 367. М. Е. П. Пресветли Господине Велики Жупане! Више чланова превишњом одлуком Његовог Величанства од 20. маја г. 1897. сазваног и превишњом одлуком од 3. августа г. 1897. на неизвесно време одгођеног грчко-источног српског народно-црквеног сабора, поднели су молбу превишњем месту ради поновичног сазива поменутог сабора. Пошто је ова молба 16. новембра прошле године с превишњег места без икакве примедбе стигла мени, могао сам је по свом делокругу без икакве даље расправе повратити молиоцима. Али са обзиром на оно што се у молби наводи, као и на велики број саборских посланика који су молбу потписали, осећао сам се побуђеним да се с њом темељно (behatóan) занимам, и пошто сам се уверио о томе, да наведене тужбе немају оправданог основа, и да се подастртим молбама, како са општег државног (kormányzati) гледишта, тако и са гледишта добро схваћеног интереса грчко-источне српске народно-црквене автономије, не може место дати: поднео сам о тој ствари Његовом Величанству најпонизнији извештај. А на основу пак на то издате превишње одлуке Његовог Величанства од 7. јануара т. г. овим одбијам сада молбу. — Позивам Пресветлост вашу, да о томе барона Живковића који је на молбеници на Његово Величанство на првом месту потписан, као посланик града Вршца на поменутом сабору уз повратак молбенице на Њег. Величанство, приложене под ⁄., и са саопштењем овог мог отписа у препису известити изволите. Примите, Пресветлост ваша, израз мога особитог поштовања. У Будимпешти, 14. јануара 1899. г. Барон Банфи, с. р. — За веродостојност преписа:

Палфи, с. р.
велики жупан.

(П. М.)

* * *

Услед тога, од моје стране овим путем проглашеног негативног решења молбенице саборских посланика, настаје сада по нас, који смо се тим неуспелим средством ради сазива одгођеног народно-црквеног сабора послужили, сасвим озбиљно питање: шта сад? да ли би саборски посланици у тој ствари још какав корак могли и требали предузети и на који начин?

То важно питање треба да расправе и договорно одлуче сами саборски посланици, који су односну представу потписали и на највише место отправили, тако бар ја судим.

Ја би дакле био за то, да се конференција саборских посланика у ту сврху још једанпут састане: али, пошто ја у томе не могу а и нећу да сам будем меродаван, то опим уљудно умољавам и позивам господу саборске чланове а нарочито чланове посланичке конференције, да се према мени у писму или на карти или у ком јавном листу изјаве: да ли су за конференцију или не, и кад би се од прилике одржати имала?

А што се самога места конференције тиче, принуђен сам већ сада ово изјавити: пошто сам ја у тој ствари већ пет пута у разним конференцијама суделовао и то: два пут у Будимпешти и три пут у Карловци, то ако се жели, да и у овој конференцији суделујем. — што у осталом није баш преко нужно — учинићу то драге воље; но само тако, ако се та конференција обзиром на моју старост, која је већ сама по себи слабост, држала буде овде у Загребу, иначе не. Зато нека се и о томе господа чланови у своме листу изјавити изволе.

На послетку имам још сл. уредништву „Српског Сиона“ у погледу његовога приопћења у „званичном делу Српскога Сиона“ ово додати:

Из горе изложенога видимо, како дослонно гласи онај интимат угарског министар-председника, који сам под бр. 397 М. Е. у оверовљеном препису добио; у ком се дакле налази и потпуно образложење тога министровог отписа. А шта видимо из приопћења истог отписа у званичном делу „Српског Сиона“ донесеног? Видимо, да је званични орган патријаршије својевољно осакатио интимат, пошто је министрово образложење било из незнања или хотимице испустио, што никако бити не сме, јер се то решење министра у „званичном“ делу „званичнога листа“ сасвим дословно донети има, што у „Српском Сиону“-у учињено није, а можда би се и лако погодити дало, зашто је „Српски Сион“ тако поступио?.. Но било да је то — како већ горе наведох — „Српски Сион“ из незнања или можда по вишем налогу, дакле хотимице учинио, свакако је то жалосно по уредништво једнога званичнога органа српске патријаршије.

У Загребу 12. (24.) јануара 1899.

Барон Живковић.

* * *

Не треба тек да кажемо, колико се радујемо овом предлогу г. барона Живковића, да се поново састане конференција саборских посланика.

У колико ми познајемо расположај народних посланика, који нам стоје близу, они су свакојако за што скорији рок: јер оно што треба учинити, тешко ће се моћи учинити одмах, но ће требати мале припреме.

Место, где треба одржати конференцију, не може и не сме бити никад препрека. Према изјави г. барона Живковића, изгледа нам да не остаје друго, но овога пута усвојити Загреб, то је бар наше мишљење. Код нас Срба није била никад само слава, уживати народно поверење, но је то увек била и веома тешка дужност, па не треба, не може и не сме нико да се извуче из те дужности, ма му како тешко пало.

На језгро саме ствари примећујемо ово: Господин барон Живковић ставља са свим озбиљно питање: шта сад? И да ли би саборски посланици (пошто су се послужили неуспелим средством) у тој ствари требали и могли још који корак предузети и на који начин?

Ми држимо, да би већ ово прво питање требало да гласи: Да ли би требали и могли још који корак предузети, ван онога, који је већ решен за овај случај? Јер ми доиста не увиђамо како и што би се могло и требало одређи решења прве посланичке конференције.

Напротив! Пошто смо прочитали интимат угарског министар-председника, дошли смо до тог уверења. Да баш прошла посланичка конференција и није ништа закључила за овај случај, ипак би нас сам интимат угарског министар-председника, нагонио сад на онакав закључак.

Јер, шта каже угарски министар-председник у свом интимату? Он каже, да се из молбенице саборских посланика „уверио о томе, да наведене тужбе немају оправданог основа и да се подастртим молбама како са општег државног гледишта (kormányzati szempontjából значи управо са гледишта управљања) тако и са гледишта добро схваћеног интереса грчко источне српске народно-црквене автономије, не може места дати.

Па шта могу наши народни посланици чинити према овом? Да ли да оћуте то, те тиме докажу, да министар-председник има право?! Или је дужност њихова, да у поновној молби докажу, и то докажу опширно, да наведене тужбе њихове имају основа, и да се молбе народних посланика не противе ни закону, ни уредбама, ни интересу државном, а још мање добро схваћеном интересу наше цркве.

Угарски министар-председник баш нас изазива на то. Извући се испод тог опширног доказа, значило би, одобрити оно његово становиште, које је подастр'о круни. И самом груписању автовомних повреда и догађаја, који су се збили за последњих 30 година, сад је дат правац и јасно нам је обележена она сумња, коју треба разбити, као и она крива информација, коју треба исправити.

Из овога посла извући се или побећи, држимо, да не би смели наши народни посланици, јер су сад већ директно изазвани на то.

Нами је данашњи положај тако чист и несумњив, да држимо, неће бити ни могуће не постићи на другој посланичкој конференцији — једнодушност, бар у овом најглавнијем питању.

Што се нашег народа тиче, он је будан и спреман да помогне своје посланике у овакој одбрани автономије наше.

Ми смо готови да са своје стране учинимо све, да се изведе оно, што су наши посланици закључили на првој својој конференцији за данашњи случај, да се изведе оно, што су већ толике наше општине доказале, да им је на срцу и на шта нас је у најновије време управо изазвао угарски министар-председник.

Разоружање.

Није давно било, када је мирољубиви предлог руског цара заталасао целу Европу. Но од то доба наступиле су у европским државама многе и знатне промене.

ПОДЛИСТАК

САН.

А. Чехов.

Нела је млада лепа кћерка поседника и ђенерала Д. Ходаковског. Мислила је и тежила само за што скоријом удајом и сада, у очи нове године, седи пред огледалом и жељно изгледа, да јој се јави њен будући. [1])

Непомична, као какав кип, бледа, уморна и изнурена, гледа укочено у отледало; за њеним је леђима још једно одгледало, и сад се чини, као да се из неког бескрајног коридора осмехује на њу дворедом запаљених свећа осветљено мило лице. Гледајући напрестано, укочено у бескрајну даљину поче најзад да гледа све као кроз неку маглу и онда јој се причини, као да се све губи у мору, које се таласа, пенуша и које муње парају.

Видимо ли ове укочене очи и полуотворена уста, не знамо, да ли је девојка будна или спи; а не може се ни познати, да ли шта необично види.

Чаробне, заводљиве очи осмехују се на њу, а из мрачног попора дижу се црте мушког, брадатог лица; — то мора да је њен суђени, предмет њене чежње и наде, срећа њеног живота, њена судба, њена будућност, њен опстанак. Иначе за њу нема ничега, до ли таме и празнине као у оном мрачном понору. Задубљена у ове дивне црте, које се благо осмехују, осећа слатке осећаје и неописиви занос. Она слуша његов глас, живи с њим под једним кровом, све се њено досадање живовање гаси, да се споји нераздвојно с њиме. Јасно и у свима појединостима види Нела, како јој по њеним мислима лете месеци и године и како се ствара њена будућност.

Суза јој кану из ока. После осећаја неисказана миља долазе осећаји ојађена срца. Девојче види — осећа, да је за тим блеском превара. Пет до шест година прохујаше у мрачном понору за њеним леђима. Он, њен муж је још и сад леп и паметан и његов благи осмех је заносљив, она се већ навикла на њега. Само кад се боји, да ће га изгубити, осећа се срећном, што га још има. Ако га нема уз њу, она је несрећна, у његовој близини осећа се додуше умиреном, али нема више пређашњег миља. Мрачни амбиз за леђима открива јој да је природа дрско преварила, да у њему, па био он анђео или сама мудрост, ипак није сва срећа. Хармонија двогласја не задовољава је више. Она чезне за нечим другим — за правим животом, који бега од ње, не ће с њима да се споји, по својим путем ходи. Она није нашла у њему идеала, за ким је гинула. За њу је изгубљена драж живота, она осећа само још несрећу, горчину и терет живота.

У мрачном попору пролази испред ње слика једна за другом. Сад види саму себе, где једне зимње вечери лупа на прозору окружног лечника Стевана Лукића. У кући је помрчина као тесто, у наоколо је гробна тишина, коју прекине час по лавеж и урлик по ког пса.

»Ако Бога знате отворите!.. Помоћ, помоћ!« јечи Нела. У неке зашкрипаше врата и појави се лечникова служавка.

»Је ли дома лечник?«

»Спава« — прошапута служавка, као да се боји, да не пробуди свога господара. »Сад се тек и довезао кући . . . не би требали, да га узнемирујемо!«

Нела не слуша служавкине речи. Она је гурну у страну и јурну у стан као луда. Пројуривши кроз више мрачних соба, дође напослетку до лечникове спаваће собе. Стеван Лукић лежи одевен на својој постељи. Само је капут скинуо. Будан је и дува у укочене руке. Тужна ноћна светлост осветљава у пола собу. Нела пада без речи на столицу и плаче. Она јеца горко а цело јој тело дрхти.

»Мој муж! . . . мој муж је болестан!« промуца једва. Стеван Лукић ћути. Он се полако усправи, подупре главу руком и посматраше укочено саним очима госта.

»Мој муж је болестан!« јеца Нела и покушава да задржи своје јецање. »За име божје, хајдете са мном . . . брзо, брзо!«

»Ах!« промумла лечник и дува у руке.

»Хајдете брзо! С места! Јер . . . јер . . . је врло страшно! . .«

Бледа као смрт, страхом измучена Нела, задржавајући дисање и сузе, покушава, да разјасни лечнику изненадну болест свога мужа и свој страшни положај. Њојзи је страхота тешко — лечник је гледа укочено, дува у своје руке и не миче се с места.

»Сутра ћу доћи,« . . . изусти он једва.

»Неможе бити!« викну Нела пуна страха. »Мој муж има тифус — ја знам. . . Ви морате с места поћи!«

»Сад сам се баш и вратио кући . . . бејах три дана у епидемичном округу . . . уморан сам а осећам, да сам и сам тешко болестан. Не могу никако! . . Сам сам инфициран — ево видите!«

Он јој пружи топломер.

»Моја топлина је близу 40 степени . . . сад се никако не могу возити. . . Извините, морам опет, да легнем«. Он клону на јастук.

»Али, лечниче, ја Вас преклињем,« јеца Нела у очајању, ја Вас молим . . . помозите ми ако знате за Бога! Приберите се по ходите самном. — Платићу Вам што год узтражите!«

»О Боже мој, видите да не могу!«

Нела скочи и у највећој узрујаности корачала је по соби горе доле. Она хоће да разложи лечнику, да му разјасни. . . Само кад би знао, како јој је мио муж, каква би несрећа била . . . он би зацело сав умор, па и своју снагу заборавио. . . Али она не налази речи.

»Идите жупанијском лечнику!« Прошапута лечник.

»Немогу! Он је 25 врста одавде а време лети. А и коњи нису кадри да толики пут превале. Од нас довде има 40 врста! Не, немо-

[1]) У Русији је обичај, да младе девојке у очи нове године седе пред огледалом, пред којим гору две свеће, да виде свог суђеног, који ће се око поноћи јавити.

Енглеска се нагло наоружала а своју премоћ на мору још је јаче осилила јаким убојним оклопним бродовима.

Француска множи и спрема своју војску, а хвали се својим ново пронађеним подводним торпедима, који огромну лађу разбију а све на њој уништују.

Немачка се пожурила из петиних жила да своју војну снагу још јаче оснажи и усаврши. Спровела је реорганизацију тако, да јој је војна снага далеко многобројнија и јача но пре, а резерва и земаљска обрана износе на милијуне.

На ове државе угледале се и друге, само да не заостану за њима.

И политички положај данас се јако променуо.

До сад се борба на мору водила само са дрвеним лађама и малим, спорим топовима. Шпанско-амерички рат показао је шта могу најновији убојни бродови, оковани тучом, и модерни топови што брзо сипају ватру. И од како је Енглеска то видела њој је порасло перје. А порасло јој је зато што зна, да има највише такових бродова и такових топова.

Као што многи се у добру поневиди тако и Енглеска упознавши своју премоћ почела је да се шепури. То шепурење њено види се најбоље у понашању њеном према Француској у Африци. Понашање то тако је окрутно и затегнуто, да врло лако може довести до разрачунавања прелома, и крви.

С друге стране на истоку, а нарочито у Мађедонији се кува. А да ово кување може прећи у врење, томе је јасан доказ најновија акција Русије и Аустрије према Бугарској. Ове две силе опоменуле су Бугарску да пази шта ради, да не изазива метеж, јер јој се могу смерови побркати и рукави скратити. А Турска пак неверује приликама у Мађедонији и на граници њеној диже војна утврђења.

И у ово време, посред ових прилика излази Муравјев у име свога господара са програмом за конференцију мира.

И као што се променуле прилике у Европи, тако се догодила и разлика у садржају предлога и садржају програма.

У предлогу се говорило о томе, да се преставници и изасланици свију сила скупе, те на основу права и правице, а начелу: сваком своје, реше међусобне односаје држава и народа. А по решењу овом да се приступи разоружању.

У програму пак говори се о томе, како треба укинути подводне торпеде; затим, да се несме употребљавати ново оружје, које би пустошило што више живота; исто тако ограничити употребу праскавих матарија; на даље, да се за неко извесно време несме повећавати војска ни морнарица, да се снизи оружана сила и изабере примирителан суд за међусобне спорове.

Као што се види, цео програм иде само за тим да се воде што човечнији ратови, да се умањи оружје, и да, у могућем спору двеју сила, суди и пресуђује суд држава. Разлика између садржине програма и садржине предлога огромна је. Јер се у програму нигде не спомиње право и правица и сваком своје, већ се шта више искључују сва политичка питања.

Изгледа, да су промене у европским државама и навеле рускога цара, да учини ове измене. Видећи, да је мирољубиви предлог његов само изазвао што јачу убојну спрему и оружање и судећи по томе, да су многе државе сватиле појам о праву и правици по ономе: ко је јачи онога је и право, није хтео да буде први зачетник грозном проливању крви.

Но ма како било, ми држимо, да се овим другим неће много постићи.

Ако дође међу малим државама до спора, лако ће бити великим силама можда да их ућуткају и умире. Дођу ли пак две велике силе до заплета и сукоба, тешко да ће их остале силе моћи ублажити и умирити. Тешко, врло тешко даће се опе повиновати суду осталих, већ осећајући се снажним и силним покушаће. да снагом и силом своје жеље и остваре.

До год се не буде дакле постигло, да се правом и правицом, не учврсти међу државама споразум, задовољство и слога, све дотле од овог другог неможе и неће бити никаква трајна и стварна резултата.

Јеленко.

Троједнички сабор.

Прорачунска расправа траје и завршиће се за дан-два. Пре но што се уђе у генералну дебату прорачунске расправе, биће избор председника и сада је опет кандидат Васа Ђурђевић. Може бити, да је и то узрок, осим неких других мрвица, што су се Срби толико истакли за банову политику. А ван тога се Стева В. Поповић дао натоциљати, да онаком жестином устане против језуита.

Нека нас нико криво не разуме И ми познајемо уплив језуита у прошлости и у садашњости. Али према приликама, које постоје у Троједници, држимо, да би много практичније било, да онаку борбу противу језуита, као што ју је водио Стева В. Поповић, нису водили Срби, него су то требали да чине католици, којима се то не допада. Кад Срби онако говоре против језуитизма (долажење језуита у Загреб) сасвим је то друкчије, но да су то говорили сами католици.

И ми стрепимо, да ће пропаганда језуита да мути и недозвољеним средствима против православља, али за сваки такав случај, ми имамо права да тражимо, да се свакој недозвољеној верској агитацији стане на пут, па да се казне сви они, који се огреше о закон, а не да чинимо онако, како је чинио Ст. В. Поповић. Та кад му је бан тако добар и банова управа тако светла, за што се онда боји, да ће језуите моћи и смети, да почине оноликe незаконитости. Мислимо, да је доста и оволико и да нећемо морати писати о овој ствари опширније.

Нами изгледа, да су се наши Срби дали у овом послу натоциљати од некога. Треба узети у обзир да Стева В. Поповић најмање брани српску автономију и слободоумље. И од куда то долази, да баш у питању језуита заузме баш он онако не клерикалан положај. Он је то радио по упутству, а ми ћемо одмах да кажемо, шта је била задња цел оних, који су Ст. В. Поповића и натоциљали на овакав говор. Вероватно није ништа друго до ли то, да кад Срби посланици троједничког сабора затраже иоле што више, да им се може показати на разбуктале страсти хрватских опозиција против Срба и дошапне, како још није време, да се њихове иоле крупније жеље испуне. Једном речи, ко год има очи могао је да види, да су наши посланици на троједничком сабору и опет удесили своје држање тако, да падну данашњој влади сасвим у руке, а необично отештају свако зближење с опозицијом. Ми овим нисмо хтели да узмемо у одбрану, држање хрватске опозиције. Нова ситуација, која је створена, није ни по њих згодна, али они нека рачунају са собом и имаће шта да рачунају. Ми смо хтели да приметимо само реч-две нашима.

*

У седници од среде, дошло је опет до ужасних шкандала између чистих и нечистих. И вредно је забележити. Тушкан у личној примедби поново тврди, да су око „Радничког Гласа“ Чивути. Старчевић га прекида и довикује му да лаже, јер је јуче рекао, да је он (Старчевић) продан Чивутима. Пред целим сабором назива Тушкана, да је лажа. Тушкан му одвраћа: Judenknecht-и нека ћуте, кад Хрват говори. (Д. Старчевић: И ја сам Хрват). Тушкан износи даље, како је „Раднички Гласник“ испрва бранио Золу и Драјфуса, а тек од нове године почео друкчије, не би ли забашурио траг.

Светосавска беседа у Н. Саду.

Светосавске беседе у Н. Саду, које приређују ученици српске велике гимназије новосадске, познате су у целом Српству као најугледније забаве. Не само из наших крајева, него и из Србије, Босне и Херцеговине бивало је увек многих гостију тога дана.

Лане, приликом 25. светосавске беседе, као да је та чувена забава достигла врхунац у посети, ове године пође нагло у натраг. И нема сумње светосавска забава новосадска изгубиће с в углед свој, ако се овако продужи.

Ове године није била препуна дворана још пре 7 сати, но се чекало до 8, а посета се није могла ни из близу сравнити с лањском. Па је и материјални успех био много слабији но иначе.

Може се много говорити о узроцима овога, али нами изгледа, да је наш свет хтео да демонстрира против овогодишњег програма. У овом погледу се трпело дуго и дуго, али све има границе. То нека имају на уму они, који граде програме овим забавама.

Од 12 тачака овогодишњег програма, не беше ни једна једина српска. То је управо ћушка српској култури и уметности. Данас у добу Маринковића, Мокрањца, Пачуа и других наших композитора, данас, кад се наше српске ствари певају тако радо у Русији, Чешкој и другде, у програму српске беседе новосадске нема ни једне једине српске тачке. Па још на беседи, која је приређена у помен св. Саве, онога, који се управо сав заложио за српску културу. Ако ово не прелази сваку границу, онда не знамо шта.

Било је времена кад ми не могосмо замислити беседу без беседе, било је времена кад не могосмо замислити светосавску беседу без светосавске химне, и кад уживамо у нашим давним песмама за декламовање. Данас доживесмо светосавску беседу у сред Новог Сада без свега тога, па и без једне једине српске песме.

Где ћемо да чујемо наше звуке, ако не у Н. Саду, на тако одличним забавама? Мокрањчева служба поје се данас и у Москви, а зар нисмо поред осталог, овом приликом могли чути један одељак те службе, која осваја цео православни свет?

Ми ценимо заузимљиност и неуморност г. професора Грчића око обучавања наше омладине у песми и свирци, али нам је жао, што је толико занет само страном културом и страном уметношћу. Ми то видимо из његових програма. А ко сам нема одушевљена за српску песму и свирку, не може је пренети ни на друге.

Што се саме беседе тиче, она није јако задовољила публику.

Највише је таппано руским народним песмама и туреком маршу, славенским и источњачким звуцима, који су нам најпријемнији. Остале ствари нису загревале публику. Напомињемо још, да је орхестар био бољи од хора и ако је сувише шумно пратио песме, те се скоро никако не разбираху речи.

Имали би много да приметимо и на сам избор страних композиција. Све је то са једним јединим изузетком било врло старо, само су фалиле „Klosterglocken и „Das Gebeth der Jungfrau.“ А специјално у овој прилици могао је изостати и турски марш.

Опазило се и то, да се мање учи систематски, а више се буба за испит, св. савску беседу. То је узрок, што г. професор Грчић поред спреме своје и огромног труда свога, не може да постигне што би иначе постигао, а то је, не може да створи, или да бар упути параштај, из кога би добили више уметничких дилетаната или чак и правих уметника...

И сад — трпељиво подмећемо леђа, па нек се излије на нас сва горчина многих и многих, што смо казали истину.

На крају примећујемо да се омладина дуго и дуго веселила, играла и без сумње врло добро провела.

Политичке вести.

Прилике у Угарској. У преговорима између владе и опозиције још никако да дође до решења. Опозиција је требала да изнесе свој одговор, на најновији одговор владе, но Банфи је својим чудним понашањем ствар опет затегао. Од када се Сел вратио из Беча и узео у своје руке, да поведе преговоре са опозицијом, ствар је пошла на боље. Но Банфи је и ту замутио воду. Изјавио је на име да Сел преговара у име владине странке. То је опозицију врло озлоједило. Сел је отворено и поново морао изјавити да преговоре води по дозволи круне, јер је Банфи поново потврдио да Сел преговара у име већине. Опозиција није хтела тада о ничем да зна, као што неће о Банфију да зна. И тек кад је Банфи стеран у буцак, морао је своју тврдњу да опорекне и писмено призна, да Сел преговара у име круне, онда је тек опозиција хтела даље да преговара. Опозиција још није донела коначно решење у одговору своме на најновији одговор владе. Но толико се већ зна, да је престала скоро на све услове, само индемнитет неће да повери Банфију.

Опозиција хоће за извесно да зна ко ће спровести услове споразума т ј. ко ће бити Банфијев наследник. Јер је опозиција изгубила сваку искру вере у Банфија, те држи да би он могао препоручити за свога наследника и Стевана Тису, о коме опозиција исто тако мисли као и о Банфију. Опозиција с тога пре свега тражи гаранције, да ће доћи личност у којој она више вере има. И до год јој се те гаранције не даду, неће ни речи о томе бити, да се индемнитет изгласа.

Угарски сабор. У животу угарског сабора не мења се ништа. Непрестано се гласа и подносе предлози за гласање, по себи се разуме, да се увек нађе довољан број гласова, да траже поименично гласање. Какови се предлози подносе ево један пример. Заступник Фаркаш хтео је у седници од четвртка да говори и поднесе предлог о праведној подели државних ждребаца. И кад му председник није хтео да дозволи да о томе говори, он је тражио од сабора да му да реч. По себи се разуме да ће се о томе сад морати гласати.

Цар Виктор Наполеон. Сви политички кругови врло су изненађени најновијом вести из Петрограда. Највећи светски листови и најозбиљнији политички кругови верују тим вестима, јер оне по-

---

же се! Ходите Стеване Лукићу! Смилујте се на мене!«

»Ви не знате шта тражите од мене! Та и мене тресе грозница... Глава ми гори! Зар не разумете? Немогу! Идите!..«

»Ви морате поћи са мном! Не смете ми то одбити! То би била себичност! Лечник се мора жртвовати за ближњег а Ви.. Ви не ћете! Ја ћу Вас тужити!..«

Нела осећа да вређа лечника, али да свога мужа спасе, учиниће све. Шта су за њу логика, осећаји пристојности, сажаљење! Као одговор на њене претње зграби лечник чашу воде па је жељно попи

Као каква слепица почиње Нела сад опет да га моли. Она га моли, да се смилује. Напослетку лечник попусти Полако се диже, тегли и савија и тражи свој капут.

»Ево капута!« викну Нела и поможе му да га обуче... »Тако... сад хајд'мо, да седнемо на кола! Ја ћу Вам платити... Биће Вам до века захвална!«

Али јада! Тек што је лечник обукао капут клону опет на постељу. Нела га морала подићи и одвући у предсобље. Ту се опет дуго задржаше, док је њеном помоћу обукао бунду и горњу обућу. Напослетку није могао капу да нађе. — Помрчина се стисла на земљу... не види се ни прста пред собом. Њима у сутрет дуваше ветар хладан као лед. Кола су полако одмицала по неравном смрзнутом пољском путу. Кочијаш је морао чешће да силази, да нађе пут. Нела и лечник сеђаху ћутећи једно крај другог не осећајући ни зиму ни труцкање кола.

»Та терај коње! Гони брже!« виче Нела кочијашу.

Тек око 5 сах. у јутро уђоше мртви од умора коњи у двориште. Тамо је ђерам, овде стаје и житнице..,

Нела је код куће.

»Чекајте мало, лечниче, ја идем напред« — рече она и посади лечника на одморник у гостинској соби. Огрејте се ја идем да видим, шта он ради.„

Враћајући се од свог мужа нађе лечника, где лежи на одморнику. Он бунца...

»Молим, лечниче, ходите... лечниче!«

»Шта?... питајте служавку...«

»За име божје... шта вам је?«

»У седници рекоше... Власов је мислио... Ко је то?... Шта се зби?..«

На свој ужас виде Нела, да је и лечник, као и муж јој, у грозници.

Шта сад да ради?

»По жупанијског лечника!« одлучи она.

Опет се извезе у хладну ноћ, поново преко смрзнута, џомбовита пољска пута хладном ветру у сусрет Срце и тело је боле; немилосрдна природа нема спрам ње ни мало сажаљења. Не, не, тисућу пута боље остати уседелицом, него ли доживети још једну таку ноћ!..

Друга слика.

Нела види сада у мрачном понору, како се њен муж бори са новчаним неприликама. Требао да плати камату на дугове, који леже на његовом добру. Обоје муче у бесаним ноћима свој мозак, да нађу излаза, како да избегну судски поступак.

Сад види своју децу... Увек страхује од шарлаха, дифтиритиса и других смртоносних болести. Сваки пут, кад мора да се с децом растане, осећа муке, шта више боји се и од школских сведоџаба. При најмањој хладноћи боји се да не умре које од њених малишана.

У мрачном понору угледа сада смрт. Она је на то спремна. Разуме се да или муж или жена мора пре умрети а које остане мора обавити тужну процедуру погреба. Ова грозотт са свим својим мучним појединостима прође јој испред очију. Сандук, запаљене свеће, свештеници, па шта више ни долазак онога, који сандуке прави, није јој заштеђен.

На шта то све? Шта све то да значи? Пита она и неразумно гледа мртвом мужу у лице. Њен цео прохујали брачни живот чини јој се сада као каква бесмислена трагикомедија, као какав некористан предговор завршном чину смрти. Изненада зачу шушањ. Нешто је на под пало. Она се трже, скочи и отвори очи. Једно огледало лежи крај њених ногу, друго стоји још управо пред њом. Она се погледа у њему и виде и своје бледо, уплакано лице. Мрачног понора за њеним леђима нестало је.

»Да грозна сана!« Помисли она и уздахну а камен јој се са срца свали.

Леже у постељу. Непрестана чежња и жеља за срећним брачним животом прошла ју са свим.

С руског: —он—.

тичу по њиховом тврђењу, из истинитих и меродавних врела. Бриселски лист „Independançe Belge“ доноси од једног високог и добро упућеног руског аристократе, да је у врло великој мери прокрчен пут могућности да херцег Виктор Еменуило огранак Бонапартине породице постане француским царем. Не само што со тврди, већ и хиљадама околности сведоче, да се Орлеаписте хоће да одрекну сваког права на краљевски престо Француске а у корист Бонапартиста. Шта више већина чланова по женској линији из породице Орлеанске хоће да ради на томе да Бонапарта дође на престо Француски. Овоме се тим већа важност мора приписати, што ти чланови Орлеанске породице располажу огромним имањем, те ће и финансијално јако потпомоћи, да се Виктор Бонапарта попне на француски царски престо. Исти великодостојник руски тврди да претенденти францускога царског престола иду за тим да сруше владу Дипијеву и у заплету који буде услед тога настао, отворено ступе на поприште са својом странком, те реформама државе потпуно осигурају остварење својих намера. — Вест ова тако се темељито и озбиљно разлаже и тврди, а и мање посвећени морају у нехотице тој ствари поверовати.

Новосадски гост из Старе Србије.

Да вам га прво прикажем! Још је у пуној снази и био би леп човек, да нема дуж целог образа дубоку бразду. То је траг од турског јатагања.

Родом је из Старе Србије, и сад је тамо учитељ. Годинама је штедио, само да може отићи да види славу Српску: Београд и Нови Сад.

Нарочито је удешавао да стигне у Н. Сад о св. Сави, да буде на знаменитој св. Савској беседи.

Кад су гвоздена кола јурила кроз раван Срем, ухватио се мрак и он поста веома немиран. Извади сат из џепа и рече нехотице на глас: »Куку, закасни ћу!«

— Куда путујете? — Ослови га његов сапутник.

— У Нови Сад.

— Тамо ћете стићи око 8 сати. Је ли вам то касно?

— Не знам у колико часова почиње св. Савска беседа.

— Дакле ћете на беседу. Онда ћете дабогме закаснити. Почетак је тачно у 7 сати. Тако је означено у програму...

Сиромах учитељ, као да га полише хладном водом... Оде му сва пада. Оно за чим је тако давно жудио, неће чути. Већ је четврт преко 7 сати. До сад је већ отпевана св. Савска песма, а у овај мах сигурно неко од најзнаменитијих људи Српске Атине говори искупљеној браћи реч.. А он се закаснио..

У Н. Саду је изашао из железнице као изгубљен. Одвезао се до гостионице, нашао собу, оставио ствари, па се упути на улицу. Хоће ли, неће ли? Срамота га да буде последњи. Напољу зврје кола, тиска се свет; на пијаци је.

Крај њега прођоше два господина и он их заустави:

— Молим вас, где се одржава беседа?

— Mit mond ez? (Шта каже овај?) пита онај један.

Mit tudom én? (Шта знам ја) рече онај други и одоше даље.

Мало за тим ослови трећега.

— Entschuldigen Sie, ih verstehe nicht! (Извините; не разумем) рече му ословљени и журно оде даље.

Странац се сневесели, те пође горе у своју собу. Шта ће, куд ће, и онако је већ доцне. Права беседа је сигурно већ свршена, а како би погледао оној браћи Србима у очи, да дође последњи и то онда, кад је главно већ готово.

Ишао је оборене главе по уским дугим ходницима гостионе, кад разабра жагор и тишму. На крају дугог ходника виде сјајно осветљену дворану. Приђе ближе и погледа унутра.

Електрично осветљена дворана, стотинама дивних, бајних женскиња, силна господа очараше га. Без сумње је и то нека забава..

Нешто га повуче напред. Виде неке где пред њим ваде улазнице, он баци дукат на сто; прими карту и кусур, те се прогура кроз гомилу.

— Il ne pas encore ici. (Он још није овде) чу како рече неко анђелче, својој другарици.

— Страшно! Worauf wartet man. (На што се чека?) упита нека госпођа десно од њега свога пратиоца

Нашем странцу би лакше Види да је у Новом Саду. Овде и странци мешају у разговору српске речи.

И не само сад! Него у оном жубору страних речи, зачу још многу српску...

Отпоче концерат... Међу оном силном талијанском, француском и немачком музиком, чу одједном звуке који су му тако добро познати. Турски марш Бурно одобравање.. Браво, браво — многи вичу и живео!...

Поче да га гризе савест. Зашто је био кукавица? Што није распитао, што није отишао ма и последњи на српску беседу, па ако већ и не би чуо светосавску химну, и говор, и декламацију, и звуке српске свирке, бар би провео у друштву са дичном српском браћом војвођанима, чуо би бар при столу родољуби ве говоре свесних новосађана.

И чу још неку песму, звучне ал стране мелодије и — крај је... Многи се тискају напоље а он пође за њима.

Кад би пред вратима, виде два млада дечка где иду пред њим и разговарају српски, чисто српски. — Хвала Богу те се свршило — рече онај старији

Наш странац их заустави: — Молим вас, не примите за зло, били ми знали рећи: да ли је далеко одавде, где се одржава српска светосавска беседа

Српска светосавска беседа?! упита га дечко зачуђено.

— Да!

— Па ви сте сад на светосавској беседи?

— Ово овде?

— Па зар не знате?

Странац побледе и наслони се на дувар. Кад га је ударио арнаутски јатаган посред лица, није ни посрнуо, сад се заљуљао.

Један старији господин прискочи му и рече:

— Вами није добро! Хоћетел, чашу воде?

— Хвала вам брате! Само ми кажите где сам ја.

Још увек је мислио да се онај дечко шалио...

Али му стари господин разби и последњу наду.

— Ви сте на српској светосавској беседи, рече.

Странац постоја још неколико тренутака блед и оборене главе, па лагано изиђе напоље...

Нађе своју собу и дозва собарицу: — Кад иде први влак из Новог Сада? пита је

— Где?

— Ма где, све једно!

— Сутра ујутру! пре не иде ни један...

— Тек сутра ујутру! промрмља странац и седе скршено на столицу...

— Тек сутра ујутру! Из даљине допираху до њега целу ноћ нејасни звуци војене музике, а он у мукама заспа. И наиђе на њега тежак сан И виде у сну патријара Чарнојевића где преводи народ у ћесарију. А он клекао пред њега, дохватио патријарева коња за узду и преклиње га. — Не тамо свети оче! тако ти среће твоје!

— Ал овде су Турци!

— Остави нека нас покољу; само тамо не!

И већ је одскочило сунце, када се пробуди из тог ужасног сна, те се врати првим влаком у Стару Србију.

Сретан ти пут брате! Али знај и то, био си и ниси био. Видео си и ниси видео. Зато нас не осуђуј од прве. Тебе је намерио зао удес баш на оно, што је у нас — најтрулије!

— ша.

Вести из места и са стране.

„Пештански Лојд“ против покрета пештанске општине. Напослетку се покренуо и „Пешт. Лојд“ да рече коју против молбенице пештанске општине за сазив сабора, коме да се даду сва права његова. Тај лист тврди, да је против горњег решења уложен уток код конзисторије (?) будимске дијецезе. Износи то, што је црквени одбор пештански решио предложити, да се пређе преко молбе новосадске општине на дневни ред, а кад дође скупштина, онде су бајаги противници изненадили скупштину и продрли са малом већином. — И ми смо извештени да нека господа кваре и употребљују незаконита средства, да се обори већ донесено скупштинско решење. Хоће да направе оно исто, што су неки у Суботици. Ако неће бити по њиховом, не треба им ни автономија. Но свесни скупштинари умеће одбацити ове нападаје.

Светосавска беседа у Будимпешти. Престонички листови врло лепо пишу о прослави св. Саве у Будимпешти. Нећемо износити шта све доносе о служби у цркви, о освећењу школе и прослави у Текелијанум, већ ћемо нагласити шта доносе о беседи. „Певачко друштво „Слога“ приредило је забаву у редути. Красни корови којима је управљао Ј. Герч пружали су многобројној посети доиста право уживање. Програм је врло пријатним солом г. Константин Бикара обогаћен био, који је заносну песму „Домовини и љубави“ уз неописано одушевљење присутних отпевао. Нарочиту пажњу и допадање изазвао је такођер г. Коста Стефановић својим свирањем у гајде. У програму беше поред европских игара и српских, као коло, срба, сељанчица и т. д. О забави Срба великошколаца у Бечу још нема ништа у јавности, но судећи по досадањем успеху, можемо отворено тврдити да су и тамо српске песме изазвале опште допадање. — И док у светским варошима, где је шака Срба према осталим народима, и где је већи број публике исто толико ако не и више музици и песми образован, хвали и наслађава се српских песмама, дотле се оне на жалост на забавама наше гимназије новосадске потискују. Ово је свакако за осуду.

Ђурковић и омладина. Читамо у „Српству“. У Текелијином заводу у Пешти надзорник је познати већ чика-Стева, који је присталица мађарске владе и клерикалац Он сваке године о Божићу искупља у Текелијином заводу омладину и друге, па их почасти, а тако и он буде слављен. Тако је било и прошле године о Божићу. Но ове године било је више гостију; био је ту и будимски владика Лукијан, будимски прота и др., а међу њима и сарадник чивутског „Пестер Лојда“ ђура пл. Ђурковић. Само се по себи разуме, да је ту пало и више здравица. Чика Стева наздравио је и своме куму ђури Ђурковићу. На то је Ђурковић одговорио од прилике ово: он добро зна, ди није популаран у српском народу, али да он томе и не тежи (јер је његов Бог: новац!) он испуњава своју српску (ох да грдне бруке!) дужност онако, како он схваћа (а како му чивутски и мађарски политичари заповедају!) да је ваља испуњавати. Свршени правник Станко Араницки наздравио Ђурковићу, те рече, да омладини годи (?!), што види, да је од некога времена рад г. Ђурковића управљен оним путем, којим и она сама греде (то није истина г. Араницки!) и да ће она радо поћи за њим као за својим вођом, ако он даље тако продужи. За њим ће поћи ваљда г. Араницки, али честита српска омладина никад неће сматрати за свога вођу онога Ђурковића, који у „Лојду“ напада српску мисао, и служи девизи „Drang nach Osten“ и пише против наше овтономије Ђурковић је омладини саветовао затим, да не тежи популаризму у јавном животу, него својим личним користима. Популаран у народу постаје само онај, који добро ради, а кад Ђурковић саветује омладини, да не тежи за популарношћу онда јој саветује, да ради као и он против народних интереса. И то г. Аранцки назива родољубивим радом. То каже дакле Текелијин питомац! Ето на што се употребљује божићња прослава у Текелијином заводу! То је дакле слава за заразу омладине.

Администратор бачке дијецезе. Читамо из „Српства,“ За администратора бачке дијецезе биће у скоро именован вршачки епископ Гаврило Змејановић, који ће управљати обема дијецезама, али становати у Новом Саду. — Не знамо одакле је поцрпело „Српство“ ову вест. Но она треба још свакако да се обистини.

Прилози на српско народно позориште из В. Кикинде. Госпођа Даница Јовановићка и госпођа Тинчика Адамовићева скупиле су у В. Кикинди и послале 303 фор. 80. нов. прилога. Имена приложника су ово: По 10 фор.: Ника Адамовић (обвезао се да ће за 3 године т. ј. за 1898, 1899 и 1900 по толико прилагати), Катинка пл. Јеремић, Даница Јовановићка (обвезно за 3 године), Јалена Поповић, и Народна банка, деоничарско друштво; — По 6 фор.: Ђока Рус; — По 5 фор.: ђока Радак, Јован Поповић, Гиста Телечки, Марко Богдан. Јулчика Богдан, др. Живко Богдан (обвезан за 3 године), Шандор Мајски из Сегедина, и удова Ђорђа Савића из Сегедина; — По 4 фор.: Десанка Путник, Даница Богдан, Пера Прекајски, Сида Пачу, ђура пл. Јеремић, Драга Зарићка; — По 3 фор. 70 н.: Антонија Недић и Тереска Веселиновић; — По 3 фор. 65 н.: ђура Ружић, Стеван Манојловић, Марија Трифунац, Мила пл. Видак, Зора Пајдак, Младен Рајков, Лука Мајински, Јоца Влаховић, Јелена Николић пл. Радовић, Пера Удицки, Мара пл. Јеремић, Јелисавета Гранић, Александра Шевић, Милева Маринковић, Ника Милић, Марија Моканова, Лаза Николић, Миша Веселинов, Љубица Трифунац, Коста Средојев млађи, Јоца Коларовић, ђура Будишин, Макра Јовановић, Шандор Будишин, Лаза Будишин и Мита Будишин; — По 3 фор. 60 н.: Лена Недић (обвезно за 3 године)]; — По 3 фор.: Кристина Лефтер из Сегедина, Ђорђе Влаховић и Љубица Адамов; — По 2 фор. 50 н.: ђурица Варађанин, Ника Никозић и Шандор Радовић; — По 2 фор.: Теофан Петровић, Ника Јанков, Евгеније Баковљев, Владимир М. Вајдић, Милиној Мотић, Паја Трипковић, Душан Лаковић, Љубомир Каприш, Олга Лочанчић. Јулија Ранкова и Мита Ранков; — По 1 фор. 50 н.: Јулка Рус, Милош Шибул и Софија Ајваз; — По 1 фор.: Славко Лаковић, Милан К. Петровић, Михаило Косић, Иван Милићев. Јефта Зубн, Душан Будишин, Федор Сремац, Вељко Волер (обвезно за 3 године), Анка Лепедат, Анка Кандеморт, Миливој Веселиновић, Стеван Јовановић, Пера Косић, Савета Јовановић, Олга Јоановић, Штолц, Милан Сеђаков, Пера Станојевић, ђура Вајдић, Сергија Којић, Пера Поповић, Душан Мирков, Васа Гајин, Мита Радовић, Софија, Кнежевић, Мита Биримац, ђока Недучин и Агата Трифунац; По 50 новч.: Урош Зубан, Катица Станковић, Катица Бирош, Катица Новаковић, Јустин Замуровић, Светозар Томашевић, и Милан Марков; — По 20 новч.: Јела Веселиновкић и Алекса Попов; — За годину 1899: Сида Лујановић 2 фор. и Милош Бандић 1 фор. Укупно 303 фор 80 н. а. вр. Родољубивим скупљачицама, прилагачицама и прилагачима изјављује управни одбор „друштва за српско народно позориште“ своју најтоплију захвалност.

Мајстори лажног новца. Лакомост за новцем довела је не једног да страда. У новије време непрестано се чује, како су овде и онде похватали дружину, која прави лажне новце. На жалост и нашем народу због лакомислености његове доста је новца измамљено. Полиција непрестано улази у траг и хвата те варалице. Тако су у Сегедину похватане коловође једне врло разграната дружине, што прави лажне новце. Међу њима има и имућни људи, који ће и имањем својим сада платити своју лакомост. Машина за прављење лажног новца нађена је у кући имућна човека Лудвика Хаја.

Најновије вести.

Преговори између угарске владе и опозиције већ су од два дана престали. Опозиција пристала је на све предлоге Селове, изузимајући што неће да одобри у сабору индемнитет Банфијевој влади него тек Банфијевом наследнику. Поједини листови тврде, да би опозиција чак и у том попустила, кад би добила гаранције да ће Сел да постане министар председник.

У аустријском сабору дошло је до туче. Док је посланик Крамарж говорио чули се из новинарских ложа знаци одобравања. Посланик Волф и још неки отишли су да виде ко то сме одобравати. И услед тога отпочела је између Волфа, кога су помагали неки посланици, и између других, код новинарске ложе туча, која је трајала неколико минути. Волф је био добро издеветан а са посланика Поспишила текла је крв. Председник кад није могао да успостави мир закључио је седницу. О свима овим догађајима узет је записник. У тучи су учествовали поглавито Волф, Гирстмајер и др. Кад су ова двојица полетила на новинарску ложу, да избаце оданде дописника „Народних Листи,“ Пешпицека, о коме су тврдили да је одобравао, онда су неки младочески посланици полетели да их задрже од тога. тако се заподела туча. Волф је продро у ложу остали за њиме те тамо наста гушање, које се после пренело из ложе до у сам ходник.

Из Загреба јављају да је бан Хрватске и Славоније говорио у сабору, где је међу осталим рекао: Опозиција рачуна да ће се дуализам распасти, али се у томе вара.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 16. јануара.)

Будимпешта. Данас после подне дисиденти су предали одговор опозиције на владине предлоге у присуству Селовом министрима барону Банфију, Лукачију и Фејерварију. Кажу да овај одговор није последња реч. Преговори ће се по свој прилици продужити идуће недеље. Дисиденти а нарочито Сел мисле, да ће им поћи за руком да опозицију принуде да још више попусти Владина странка неће одустати никако од свога захтева да се овој влади изгласа индемнитет, за који опозиција хоће да гласа само ако се кабинет промене. Ово је и разумљиво, јер кад би Банфи одступио без индемнитета, могао би бити стављен под оптужбу, с тога владина странка хоће ово да искључи. Владина странка хоће још да се и пословник измени под Банфијем. У ствари гаранција, и ако их опозиција није сасвим напустила ипак им непридаје ону пређашњу важност. Неможе се удовољити ни оној новој жељи опозиције да нови председник министарства да гаранције, јер би то скучило право круне у погледу именовања. Преговори ће по свој прилици трајати још неколико дана.

Будимпешта. У сабору продужена је техничка опструкција.

Париз. Говори се да ће влада поднети законски предлог, да се Драјфусова ствар одузме од казненог савета и преда уједињеном савету касације.

Париз. Листови, који су за ревизију мирно су примили одгођење Рајнахова спора. И противнички листови признају да ће ово одгођење спречити ширење немира.

Париз. На јучерашњој скупштини странке која је за ревизију било је боја у коме је и 30 људи рањено, међу онима један тешко.

Трговина.

НОВИ САД, 16. јануара. Пшеница прве каквоће фор. 9·50—60 н. Пшеница средња ф. 9·30 до 40 нов. Пшеница лакша роба фор. 9·10—20 н. Наполица ф. 8·50 —— нов. Јечам нови ф. 5·70—80 Зоб ф. 5·50—60 Кукурузу зрну нови ф. 4·25—30 нови у клипови ф. ——— нов. Маст 60 фор. Сланина сува 60 фор. дебела паљена 60 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки 36—37 нов.
„ средњи . . 34—35 нов. живе
„ лаки . . . 32—33 нов. мере

Све од 1 килограма.

Теоци . 26—30 нов. по клгр.
Јагњци — — фор. по пару.
Овци . 8—12 фор. по пару.

*

Стање воде под Новим Садом.

15. јануара било је . . . . . 2·54 мет.
16. јануара било је . . . . . 2·56 мет

*

БЕЧ, 24. јан. п. рим. (Оригинални извештај са марвеног вашара на св. Марксу од фирме Т. Бајић и ђ. Остојић.) На данашњем вашару било је пријављено 9074 к., дошло је 3308 ком. млађе врсте 5495 комада угојених мађ. соја — Свега 8803 комада дотерано.

Трговина је била живља.

Продало се:

Прима роба 43—44 н. изнимно 44 н.
Средња „ 41—42 н.
Сремска „ 42—— н.
Назимаћ „ 43—48 н.

Цена је сланини 57—— ф.
„ „ масти 54—— ф. Све од 100 кгр

Вашар рогате марве.

На јучерашњем вашару рогате марве беше дотерано свега 4645 комада, од којих беше 3591 угојених и 1054 ком. мршавих.

Трговина је била прилична

Немачке прима — — —	39—40	нов.
Слабије — — — — —	30—35	„
Мађарске прима — — —	32—36	„
Средње — — — — —	23—27	„
Бикови немачки прима —	30—32	„
Бикови немачки слабији —	26—30	„

од 100 килограма живо мерено, изузимајући потрошарину.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ НА „ГОЛУБ“ ЛИСТ ЗА СРПСКУ МЛАДЕЖ

који излази под уредништвом Јована Благојевића, учитеља више девојачке школе ево већ XXI. годину; лист овај излази на великој 8° *два* пут месечно (осим јула и августа) а цена је годишња само 1 фор. а. вр. те је најјефтинији дечији лист. — Претплату ваља слати на књижару **Миливоја Каракашевића у Сомбору.**

Угледни бројеви шаљу се сваком на захтевање бесплатно. 6 4—10

ОГЛАСИ.

Ball-Seide 45 Kr.

bis **fl. 14.65** p. Met. — sowie schwarze, weiße und farbige **Henneberg-Seide** von **45 kr.** bis **fl. 14 65** p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.**

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(k. u. k Hofl. Zürich). 601 4—52

ГОСТИОНА „СУНЦЕ“
(ЦЕЛА КУЋА).

састојећи се из 9 врло лепих и чистих соба за преноћиште, баште са особитом ареном, 4 велике штале, 2 собе за гостиничара, 2 подрума, 3 шупе за дрва и леденицом, издајем од 1. априла под закуп

Упитати код кућегазде
Душана Димитријевића
25 1—3 у Панчеву.

ПОЗИВ.

ПРВА КОВИЉСКА ШТЕДИОНИЦА ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО У КОВИЉУ

држаће у недељу 7. (19.) фебруара 1899. године у 2 сата после подне у дворани горњо ковиљске школе своју

РЕДОВНУ

II годишњу главну скупштину

на коју се п. г. деничари учтиво позивају.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Извештај управе о раду „Штедионице“ у години 1898. и предлог за поделу чистог добитка.
2. Извештај надзорног одбора и предлог за давање опроснице управи на рачуне од године 1898.
3. Избор надзорног одбора
4. Избор 2 члана за оверовљење скупштинског записника.

УПРАВА.

Извод из основних правила §. 27.: „У главној скупштини имају право гласа лично или по опуномоћеницима они деничари, који своје деонице 8 дана пред главну скупштину код управе депонују.“ — §. 28.: „Они деничари, који су мање од три месеца поседници деница, немају гласа на главној скупштини.“

II. РАЧУН БИЛАНЦИЈЕ

ПРВЕ КОВИЉСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У КОВИЉУ ЗА 1898

РАЧУН БИЛАНЦИЈЕ

ИМАЊЕ.	фор.	нов.	ДУГ		фор.	нов.
Готовина у благајни	788	91	Деничарска главница, 600 деница по 50 фор.		30000	—
Менице	112127		Резервни фонд	447·05		
Папири од вредности	170	—	Засебни резервни фонд	633·34	1080	39
			Улози „Штедион.“	50945·70		
			Улози „Недељни“	4153·73	55099	43
			Ресконт		22710	19
			Предлог управе и надзорног одбора за поделу чистог добитка у г. 1898.:			
			10% резервном фонду	419 60		
			Засебном резервном фонду	489·23		
			Тантијема управи	287 07		
			Дивиденда на 600 деон. по 5 ф.	3000	4195	90
	113085	91			113085	91

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА.

РАСХОД	фор.	нов.	ПРИХОД	фор.	нов.
Камата на улог	2111	63	Камате и пристојте	9724	83
Порез на камату на улог	211	20			
Порез	788	55			
Станарина	150	—			
Плате	1884	—			
Тантијема управи	270	58			
Трошкови	612	97			
Чист добитак за год. 1898.	4195	90			
	9724	83		9724	83

Горњи Ковиљ, 31. децембра 1898. год.

Коста Веселиновић с. р. књиговођа. **Живко пл. Бајазетов** с. р. управитељ. **Коста Петровић** с. р. благајник.

Са главним и спорединим књигама сравњено и у реду нађено.

Горњи Ковиљ, 11. јануара 1899. год.

Велизар Арсенијевић с. р. **Паја Урошевић** с. р. **Јован Ћирић** с. р

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА. 28 1—1

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на оставком упражњено учитељско место у I. и II. разр. српске народне мушке школе овдашње.

Плата је 350 фор., 5 фор. на писаћи прибор, 2 хвата тврдих дрва или у име огрева 20 фор. годишње, 4 јутра орање земље т. з. „гредс“ па коју учитељ порезу и остале намете плаћа); даље: слободан стан са две патосане собе, кухињом, подрумом, комором, шупом, шталом и врло лепим вртом. Ако би се изабрати учитељ примио перовођства, добијаће за то 35 фор. годишње, за склапање годишњих рачуна 20 фор. и за склапање главне књиге 10 фор.

Осим означених дужности у Школској Уредби од 1872. год. дужан је изабрати учитељ и у цркви за левом певницом појати у прописане дане.

Тражити се могу само они, који имају сведочбу о учитељској способности.

Опћина жели, да се молиоци лично прикажу.

Рок стечају истиче 15. марта 1899. год.

Из седнице месног српског школског одбора, држане у Бегечу 6. јануара 1899 год.

Бранко Поповић,
29 1 3 председник школског одбора.

СТЕЧАЈ.

Код српске православне црквене општине митровачке, упражњено је место једног црквено-општинског чиновника, који ће бити перовођа, књиговођа и надзорник свију црквено-општинских добара.

Плата је годишња 500 фор.

Компетенти нека своје молбе упуте на председништво српске православне црквене општине до 30. јануара 1899.

У Митровици, 28. децембра 1898.

Влада Марковић, перовођа. **Ђира Милекић,** 8 2—2 председник.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
МИЛАНА ПЕТКОВИЋА
У МИТРОВИЦИ

потребује једног помоћника, који је већ сервирао 4—5 година, а који је вичан немачком и мађарском језику има првенство Ступити може до 15. фебруара 18 3—3

Продајем на вечито, безтеретно, из слободне руке своју у **Староме Футогу у главној улици број 151.** близу српске православне цркве лежећу

КУЋУ

надаље своји на **Клиси у доњем Саилову** налазећих се **19 јутара**

ОРАЋЕ ЗЕМЉЕ

одмах до барутане.

Распитати се ваља само директно у мене или код мога сина Душана.

У Новом Саду, јануара 1899.

1—5 24 **Велимир Бугарски.**

ГЛАВНО ЗАСТУПСТВО
НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ОД НЕСРЕЋЕ
У МИТРОВИЦИ.

Особе, које би вичне и способне биле за агенте ради посредовања

„ОСИГУРАВАЊА НАРОДА“

примаће се стално и уз провизију.

Понуде ваља слати на

Assecuranc-Bureau
26 1—2 *у Митровици.*

МАНАФАКТУРЕ И ПАМУКА РАДЊА
ДИМ. В. ЈОВАНОВИЋА
У БЕЛОЈ ЦРКВИ

потребује једног старијег помоћника, који је и у продаји памука вичан 23 2—3

Један **трговачки помоћник** шпецерајиста, тражи место у једној бољој трговини. Стар је 18 година, говори српски и немачки. Ступити може одмах.

Адреса на администрацију „Заставе“. 2[illegible] 3—3

Рихтеров Анкер-Паин-Експелер
Liniment Capsici compos.

Овај чувени кућевни лек одржао је пробу и критику садашњег времена, јер се не мање већ од 30 година као поуздан лек употребљује, и то ублажава болове од реуме, костобоље, расхлађења и томе сличних патња и болести, да га и сами лекари врло често болесницима прописују. Овај прави Анкер-Паин-Експелер, није никакво тајно средство за употребљавање, но прави народни кућевни лек, који због тога не би требао ни из једне куће да фали. За цену од 40 новч., 70 новч. и 1 фор. може се у свима лекарницама добити. Главно стоваришта код **Josef v. Török Apotheker in Budapest.**

Код куповања треба памити, те да се од преваре и штете сачува, треба сваку флашицу, која нема на себи ове ознаке (лентера) и име **Рихтер** да ју врати натраг.

F. Ad. Richter & Cie k. u. k. Hoflieferant, Rudolstadt.
525 16—39

Американски џепни сатови.

Јако трајни, боја никла се не мења, састав је тачнији и бољи него најскупљи.

Цена је по комаду 3 фор.

Поред јаког тражења довде их траје на стоваришту. К томе ланац сребрн за 60 новч.

Готовим бријаче који сами бију

„Foks“ прави солингишки продукт, одликован на многим изложбама, не треба вежбања, посечено искључиво. Чист и лепо посечен; искључена је свака болест коже, постојан и који заштићује новац.

Комад 3 фор.

Сеченица *** звезде од светлога челика а остали су делови од алпака.

Засебна сеченица к томе 1 фор. 479 13—26

Може се наручити код:

POLLÁK SÁNDOR, főbizományosnál
BUDAPEST V. ker., Kálmán-utcza 17.

Скупљачима од пет комада, један комад приде.

Златна медаља светске изложбе у Паризу

ЧОКОЛАДА И КАКАО Suchard.

Да би се избегао сваки неспоразум, чини се поштована публика пажљивом, да творница **PH. SUCHARD** тако звану **БРУХ-ЧОКОЛАДУ** нити прави, нити у промет пушта.

Чоколаде Suchard јесу уз гаранцију чисте;
Чоколаде Suchard имају омотач од станиола;
Чоколаде Suchard увијене су још једним омотачем:
Чоколаде Suchard имају на омотачу фабричну марку и потпис.

358 9

Одликован медаљом за оцене на светској изложби у Чикагу.

А. РАБШТЕРНА
СИНОВИ
НОВИ САД.

ПЕЦИВО
ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ
565 СИРЂЕТА И ЕСЕНЦИЈЕ 20—
ФАБРИКА.

Разашиљемо по жељи ценовнике.

Напомена.

Од 1. јануара 1899. г. имаће се регална точарина код нас намирити, односно ми сами ту точарину за наше штоване муштерије наплаћујемо.

Пази на заштитну марку!

Маријацелске капљице за стомак

Schutzmarke

ванредно дејствујуће код болести стомака, јесу добро позната кућевна и народна средства без којих не треба бити

при немању апетита, слабости стомака, дисању хрђавог мириса, подригивању, колици, горушици, прекомерном натомилавању слуза, жутици, одвратности и повраћању, грчевима у стомаку, тврдој столици или затвору.

Такође је опробано лековито средство код главобоље, препуњена стомака са јелом и пићем, при болести јетре и хеморојиде и који пате од глиста. Код речених болести од многих година познате су **Маријацелске капљице** као најбоље средство што доказују стотинама сведочби. Цена флаши са упутством 40 нов., великој флаши 70 нов. Централно отправништво кроз апотекара.

Carl Brady, Apotheke zum „König v. Ungarn“ Wien, I., Fleischmarkt 1.

Може се добити у свима апотекама

Главно стоваришта **Josef v. Török,** Budapest, VI. Königsgasse 12.

520 12—22

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.